

Andrzej Michałowski

Ośrodek Badawczy Adwokatury

Palestra 46/5-6(533-534), 258-263

2002

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dla najlepszych aplikantów Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis sp. z o.o. ufundowało nagrody w postaci programów komputerowych, a to dla adw. Wojciecha Langa program komputerowy Lex Polonica Maxima, zaś dla adw. Daniela Maja, Tomasza Olejnika, Bartłomieja Korwin-Kijuć, Janusza Śliwy i Macieja Szermachy po programie komputerowym Lex Polonica Prima. Obecny na uroczystości przedstawiciel Fundatora mgr Łukasz Starzyński wyraził radość, że firma może wspierać najlepszych aplikantów adwokackich programami komputerowymi, które stanowią narzędzie pracy nowoczesnego adwokata. Przystępujący do pracy młodzi adwokaci z pewnością wzmocnią Izbę wrocławską swoją pracowitością, wiedzą oraz podejmowaniem się obsługi prawnej w nowych dziedzinach prawa co uczyni adwokaturę dolnośląską silniejszą.

Adw. Andrzej Malicki

OŚRODEK BADAWCZY ADWOKATURY

Rok 2002 ma być dla OBA rokiem przejściowym, sondażem możliwości działania w ramach obecnych środków finansowych i sondażem zainteresowania środowiska adwokackiego. Zrealizowanie zamierzeń zależy jednak w największym stopniu od pozyskania współpracowników spośród adwokatów, głównie spoza Warszawy. Prosimy o wsparcie przedstawionych inicjatyw ale także o zgłaszanie własnych pomysłów. Koleżanki i Kolegów zainteresowanych uzyskaniem pomocy, informacji; otrzymaniem pełnego programu działalności i/lub współpracą z OBA prosimy o kontakt z Ośrodkiem pod wskazanymi wyżej numerami telefonów, faxem lub adresem e-maila. Możliwy jest także bezpośredni kontakt z Dyrektorem OBA adw. Andrzejem Michałowskim pod adresem e-maila: amichal@atm.ikp.com.pl

Zarząd Ośrodka prosi o włączenie się do prac następujących zespołów problemowych:

1. Zespół do spraw zagadnień ustrojowych adwokatury

Zespół ten winien połączyć dyskusję dotyczącą modelu Adwokatury z próbą zmierzenia się z uchwałą numer 1 Krajowego Zjazdu we Wrocławiu.

2. Zespoły stanowiące merytoryczną pomoc dla NRA

OBA powinien być intelektualnym zapleczem NRA, wytwórcą pomysłów, projektów, opinii, miejscem analizy aktów prawnych. W związku z tym powołał lub powoła następujące zespoły:

- 2.1. Zespół do spraw ekspertyz

Zespół zajmuje się przygotowaniem opinii dotyczących projektów aktów prawnych dla potrzeb NRA.

2.2. Zespoły problemowe pracujące nad zagadnieniami związanymi z uchwałami Zjazdu

OBA zamierza powołać zespoły zajmujące się poszczególnymi zagadnieniami będącymi przedmiotem uchwał Krajowego Zjazdu. Zespoły te winny przygotować dokumenty, które będą mogły stanowić podstawę prac NRA w poszczególnych zakresach.

a) Komisja Zawodu Adwokata

Zgodnie z uchwałą Krajowego Zjazdu NRA powołała Komisję Zawodu Adwokata. Zespół współpracujący z Komisją dokonywałby analizy zasad świadczenia pomocy prawnej przez prawników zagranicznych na terytorium Polski, obowiązującego prawa wewnętrznego i europejskiego, uczestniczenia w procesie legislacyjnym w postaci opiniowania projektów ustawodawczych oraz wykonywałby badania i analizy wykazujące skutki prawne dla advokatury, wynikające z przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

b) Zespół do spraw zmian w regulaminach

Zespół zajmie się między innymi zagadnieniami ustawowego upoważnienia okręgowych rad adwokackich/Naczelnej Rady Adwokackiej do ustalenia kryteriów przyjmowania na aplikację adwokacką w drodze egzaminu w taki sposób, aby rozwiązanie to nie mogło być kwestionowane z punktu widzenia zgodności z ustawą (ewentualnego przekroczenia upoważnienia ustawowego) i odpowiadało rzeczywistości oraz zasadom naboru na aplikację adwokacką, procesu szkolenia i przeprowadzania egzaminu adwokackiego, które określiłyby łączne spójne kryteria dla egzaminu (rozmowy kwalifikacyjnej) dla kandydatów na aplikację adwokacką, procesu szkolenia i egzaminu adwokackiego w taki sposób, aby w ramach poszczególnych elementów aplikacji można było osiągnąć zróżnicowane cele, a unikać powielania kształcenia uniwersyteckiego i powtarzania tych sposobów weryfikacji wiedzy stosowanych do egzaminów, które mają odmienne założenia.

c) Zespół do spraw patronatu

Zespół spróbuje opracować tezy do współczesnej roli patronatu w advokaturze.

d) Informatyczne Centrum Komputerowe zajmujące się wykorzystaniem internetu w pracy adwokata

OBA pragnie zająć się szerokim zagadnieniem przygotowania advokatury do wykorzystania komputerów i internetu w działalności zawodowej i samorządowej.

e) Zespół do spraw doskonalenia zawodowego

OBA będzie prowadziła prace w tym zakresie wspólnie z Komisją Doskonalenia Zawodowego NRA. Zespół dokonuje już analizy obowiązujących przepisów oraz zbiera informacje i dokumenty dotyczące rozwiązań w zakresie doskonalenia zawodowego przyjętych w innych krajach. Zespół opracuje tezy do wprowadzenia korporacyjnego obowiązku szkolenia adwokatów.

Działalność zespołu będzie powiązana z pracami Komisji szkolenia aplikantów NRA i działalnością poszczególnych ORA. Zespół zamierza także współpracować w zakresie szkolenia z innymi korporacjami – poprzez wprowadzenie do szkolenia

adwokatów i aplikantów adwokackich wykładowców z innych zawodów oraz poprzez zaproponowanie wspólnych szkoleń i/lub zaproponowanie udziału adwokatów jako wykładowców w szkoleniach innych korporacji prawniczych.

W dniu 5 marca 2002 r. odbyło się szkolenie w zakresie kasacji cywilnych prowadzone przez sędziego SN prof. Tadeusza Erecińskiego.

Wstępny plan doskonalenia zawodowego na 2002 rok obejmuje zorganizowanie minicyklu otwartych dyskusji z zakresu zagadnień etycznych w kontekście negocjacji, pieniędzy powierzonych przez klientów, etyki poszczególnych adwokatów działających w większych strukturach firm adwokackich, etyki adwokatów działających w radach nadzorczych. Do dyskusji zostali już zaproszeni specjaliści prawniczych zagadnień etycznych z zagranicy, których udział pozwoli na porównanie kodeksów etycznych z różnych krajów oraz polskich zasad. Przewidywany jest także udział prawników zagranicznych wykonujących zawód w Polsce w celu zaprezentowania ich opinii na temat ich rodzimych uregulowań w tym zakresie w kontekście kodeksu etyki zawodowej w Polsce. Ponadto przygotowany jest cykl zajęć z zakresu prawa bilansowego, który pozwoliłby adwokatom zapoznać się z zagadnieniami księgowymi, finansowymi, rachunkowymi w kontekście wykonywania zawodu prawnika (w tym także na użytek prowadzonej własnej działalności zawodowej) oraz szkolenia z zakresu prawa karnego. Zespół zakłada, że optymalny zakres szkoleń powinien obejmować dwa – trzy szkolenia organizowane przez NRA rocznie (z tym, że możliwe i pożądane jest zorganizowanie tych szkoleń dla obszarów kilku izb adwokackich co prowadziłoby do zbliżenia szkoleń do poszczególnych ośrodków) – uzupełniane przez szkolenia prowadzone w ORA i poprzez inne instytucje.

Zespół podjął także starania o pozyskanie informacji dotyczących stażów i praktyk, które mogłyby zostać zaproponowane adwokatom i aplikantom adwokackim w krajach Unii Europejskiej. OBA nawiązała także kontakt z instytucjami zrzeszającymi prawników w USA w celu zbadania możliwości pozyskania wsparcia finansowego w zakresie szkoleń i wykorzystania możliwości szkoleń w USA.

Dalsze plany doskonalenia zawodowego będą formułowane po dokonaniu analizy modelu doskonalenia zawodowego.

f) Zespół do spraw systemu obrony z urzędu

Celem Zespołu winno być stworzenie projektu regulacji, która kompleksowo ustanawiałaby taki system obrony z urzędu, aby działał on sprawnie zgodnie z przeznaczeniem oraz przestał stanowić źródło adwokackich problemów a stał się raczej sposobem wykonywania zawodu.

g) Zespół do spraw korporacyjnych

Zespół winien się zajmować całością problematyki adwokatów zaprzestających wykonywania zawodu. Ich miejscem w adwokaturze.

h) Zespół do spraw zmian w kodeksie etyki adwokackiej

Zespół opracuje propozycje zmian w Kodeksie etyki adwokackiej dotyczące występowania adwokatów w postępowaniu o zamówienia publiczne, reklamowa-

nia się, postępowania w zakresie negocjacji oraz zachowań adwokatów w związku z pełnieniem przez nich funkcji publicznych, w radach nadzorczych, itp.

Obecnie OBA uzyskała pierwsze wstępne pisemne opinie kilku zaproszonych do dyskusji adwokatów dotyczące obowiązujących zasad etyki adwokackiej.

Zespół może także zająć się aktualną w ostatnich dniach kwestią apelu skierowanego przez Ojca Świętego do adwokatów o powstrzymanie się od prowadzenia spraw rozwodowych w kierunku zmierzającym do rozwiązania małżeństwa.

i) Zespół do spraw wizerunku adwokatury w opinii publicznej

Zespół dokonałby analizy wizerunku adwokatów w opinii publicznej, zaproponowałby sposób działania w celu poprawy i ukształtowania tego wizerunku.

Inne zespoły

OBA jest gotowa kształtować także inne zespoły lub powoływać pojedyncze osoby do opracowania ważnych dla adwokatury lub adwokatów zagadnień. OBA zwróci się do poszczególnych adwokatów, ORA i NRA z prośbą wskazania tematów wymagających opracowania.

3. Biblioteka Adwokatury

Istnieją możliwości udostępnienia zasobów Biblioteki poprzez internet. Biblioteka dysponuje programem komputerowym pozwalającym odszukać wszystkie publikacje prawnicze, które ukazały się w okresie 1978 – 2001.

Biblioteka prosi o przekazywanie przez autorów-adwokatów wszystkich ich publikacji.

4. Studium wymowy – Studium Sztuki Wymowy Sądowej

OBA przygotowuje kolejne Studium Sztuki Wymowy Sądowej dla studentów WPIA UW. Zajęcia rozpoczęły się w dniu 20 lutego 2002 r. Ostatnie takie studium zostało przeprowadzone w roku akademickim 1999/2000 dla studentów UW. Wydaje się zasadne rozszerzenie zakresu studium także na inne ośrodki akademickie. Jest to jednak uzależnione od możliwości wykładowców, których skład musiałby ulec znacznemu rozszerzeniu.

5. Sekcja Historyczna – Słownik Biograficzny Adwokatów Polskich

OBA prosi o nadsyłanie biografów adwokatów, których dane winny być umieszczone w ostatnim zeszycie słownika, którego wydanie ma nastąpić jeszcze w roku 2002.

6. Muzeum Adwokatury

Muzeum jest placówką unikatową w skali europejskiej. Gromadzi i eksponuje zbiory – ponad 2300 obiektów w dwóch działach: 1. Historii Adwokatury 2. Adwokatury Polskiej w czasie II Wojny Światowej.

7. Centrum Mediacyjne oraz Stały Sąd Polubowny Przy Fundacji Adwokatury Polskiej i Ośrodku Badawczym Adwokatury im. W. Bayera

Centrum Mediacyjne prowadzi mediacje również przy braku zapisu na Sąd Polubowny.

Stały Sąd Polubowny rozstrzyga spory wynikłe z czynności handlowych i gospodarczych, ze stosunków majątkowych i rodzinnych oraz spory pomiędzy adwokatami.

8. Konkurs Krasomówczy

W 2001 roku został ogłoszony Konkurs Krasomówczy dla Aplikantów Adwokackich. Nie doszło jednak do realizacji tego przedsięwzięcia. OBA zamierza przeprowadzić taki Konkurs w 2002 r. we współdziałaniu z poszczególnymi ORA. W poszczególnych Izbach odbywają się właśnie eliminacje regionalne.

9. Pozazawodowe zainteresowania i pasje adwokatów

W dotychczasowej działalności OBA istotną rolę odgrywały koła adwokatów przynajmniej do tych samych pasji i zainteresowań. Odbywały się nawet Krajowe Zjazdy Adwokatów Pisarzy. Wydaje się, że w przypadku gdyby ujawniła się jakaś grupa adwokatów zjednoczona potrzebą zorganizowania się w koło zajmujące się jakąś dziedziną życia pozazawodowego nic nie stoi na przeszkodzie aby reaktywować tego rodzaju działalność. OBA zwraca się do adwokatów z propozycją zgłoszeń.

Obecnie rozważane jest powołanie koła adwokatów żeglarzy dla zebrania dokumentacji osiągnięć adwokatów w tej dziedzinie i ewentualnej publikacji. Ważnym przyczynkiem tej inicjatywy był udział Kolegów adwokatów w ostatnich regatach Sydney – Hobart.

10. Rozszerzenie działalności OBA na rzecz adwokatów pochodzenia polskiego lub Polaków wykonujących zawód poza granicami RP

OBA podejmuje starania w celu ustalenia ilu adwokatów Polaków lub pochodzenia polskiego wykonuje zawód poza granicami RP, czy są oni zainteresowani współpracą z OBA oraz czy istnieje możliwość udokumentowania działalności ich lub ich poprzedników. W najbliższym roku OBA zainteresuje się adwokaturą na Litwie oraz wyjaśnieniem losów dokumentacji Izb adwokackich lwowskiej i wileńskiej.

11. Prace badawcze

OBA miało być w założeniu instytutem naukowym prowadzącym szeroko zakrojone prace badawcze. W początkowym okresie rzeczywiście prace takie były prowadzone – dotyczyły m.in. roli kobiet w organach samorządu zawodowego, sposobów pracy adwokatów w zespołach adwokackich. OBA zamierza rozpocząć badania, które w pierwszym etapie byłyby prowadzone we współpracy z pracownikami naukowymi Uniwersytetu Warszawskiego.

Wydaje się, że jest to niezwykle ważny zakres przyszłej działalności OBA i w związku z tym udało się już przygotować dosyć szczegółowe założenia do pierwszych proponowanych projektów badawczych dotyczących problematyki zawodu adwokata, jego funkcjonowania w demokratycznym państwie prawnym oraz kształcenie nowych kadr adwokatów. Są to zagadnienia aktualne, które wymagają analiz teoretycznych i empirycznych. Mogą mieć także praktyczne znaczenie np. w ocenie poziomu i jakości edukacji prawniczej w czasie aplikacji zawodowej oraz tworzeniu efektywnych programów kształcenia adwokatów. Wcześniejsze badania dotyczące problematyki zawodu adwokata miały jedynie charakter przyczynkarski (przy okazji badań nad strukturą społeczną, prestiżem prawa, a wyjątkowo dotyczyły problemów społecznych ról prawników). Proponowane projekty badawcze zmierzają do wypełnienia luki poznawczej w wiedzy na temat funkcjonowania za-

wodu adwokata w okresie transformacji, pozwolą formułować ważne refleksje teoretyczne z zakresu socjologii zawodów prawniczych, pokażą związki pomiędzy jakością i poziomem kadr prawniczych a efektywnością stosowania prawa, budowaniem jego prestiżu i podtrzymywaniem standardów demokratycznego państwa prawnego.

12. Budżet i zapewnienie finansowania

Zgodnie z § 4 Statutu OBA środki finansowe na działalność Ośrodka ustala w swoim budżecie NRA. Działalność OBA może być finansowana przez Fundację Adwokatury Polskiej oraz wpływy pochodzące z innych źródeł.

OBA prosi o starania w celu pozyskania środków z innych źródeł niż NRA lub Fundacja Adwokatury Polskiej. Działania w tym zakresie winny być jednak bardzo ostrożne.

Dyrektor OBA adw. Andrzej Michałowski